

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

(повне найменування вищого навчального закладу)

Філологічний факультет

(повне найменування інституту/факультету)

Кафедра української мови

(повна назва кафедри)

Д и п л о м н а р о б о т а

магістра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему:

«Некодифіковані форми в мовленнєвій субкультурі професійних груп : соціолінгвістичний аналіз»

«Non-codified forms in the speech subculture of professional groups:
sociolinguistic analysis»

Виконала: студентка заочної форми навчання
спеціальності 035 Філологія Українська мова та література
Похітун Анастасія Русланівна

Керівник: проф., к.філол.н. Форманова С.В. _____

Рецензент: к.філол.н., доц. Порожнюк А.Л.

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ ____ від _____ 2017 р.

Захищено на засіданні ЕК № 2

протокол № __ від _____ 2017 р.

Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою, шкалою ECTS, бали)

Завідувач кафедри

_____ проф. Ковалевська Т.Ю.
(підпис)

Голова ЕК

_____ проф. Ковалевська Т.Ю.
(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВЛЕННЄВОЇ СУБКУЛЬТУРИ	10
1.1. Сутність поняття «субкультура» й аналіз існуючих культурних форм	10
1.2. Молодіжна субкультура як дискурсивний простір конструювання інтерпретативних схем особистості.....	16
1.3. Соціолінгвістичні умови виникнення соціальних діалектів.....	24
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА, ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ, СПОСОБИ ТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ СУБКУЛЬТУРИ	27
2.1. Молодіжна мовленнєва субкультура: загальна характеристика.....	27
2.2. Джерела формування словника молодіжного мовлення.....	39
2.3. Способи творення молодіжних субкодів.....	51
РОЗДІЛ 3. МОЛОДІЖНА МОВЛЕННЄВА СУБКУЛЬТУРА: ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ	57
3.1. Соціолінгвістичний аналіз молодіжної субкультури.....	57
3.2. Застосування молодіжного сленгу в реаліях сучасного життя.....	62
3.2.1. Мова учнівської молоді.....	65
3.2.2. Армійське аргю.....	71
3.2.3. Сленг неформальних молодіжних угруповань.....	73
3.2.4. Сленг музикантів, бізнесменів і спортсменів.....	74
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	86

ВСТУП

В останні десятиліття на теренах пострадянського простору неабиякого розмаху набирають різноманітні молодіжні субкультури, що мають різне походження, різні способи тлумачення світу, різні смислові конфігурації текстів, способи ритуалізації повсякденної поведінки. Своєю оригінальністю, новизною вони приваблюють молодих людей, які шукають нові схеми для ідентифікацій, сенсотворення, стилю життя. Тому й виникає потреба в осмисленні специфіки впливу різних субкультур на формування особистості, її образу світу. Причому, не зосереджуючись тільки на соціалізувальному аспекті, а звертаючи увагу на світоглядні способи творення змістів субкультур, субкультурних текстів, які визначають конструювання досвіду особистості. Пізнати суть і призначення субкультур – означає досягнути способи конструювання реальності в них.

Сучасне мовознавство докладає великих зусиль щодо осмислення складного періоду в житті української мови. Соціолінгвістика, яка має значні структурні дослідження, все більше уваги приділяє вивченню форм існування й розвитку мови, її соціальній обумовленості, вивченню зв'язків мови з життям людини, із соціальними явищами, пов'язаними із суспільною функцією мови. Проблеми вивчення не обмежуються власне лінгвістичним аспектом, а мають вагому соціолінгвістичну перспективу: співвіднесення з парадигмою арго, жаргону, сленгу, професіоналізмів та інтержаргонної лексики, культурного, духовного й власне мовного існування українського етносу.

Поряд із загальною системою лексики національної мови існують соціальні підсистеми мови – соціальні діалекти, до яких належать молодіжні соціолекти. Треба зазначити, що мовотворча діяльність студентів, школярів, представників різних молодіжних об'єднань є значним чинником культурного процесу.

Вивчення особливостей функціонування мови у молодіжному середовищі, тобто молодіжної мовленнєвої субкультури, яка як дзеркало відображає суспільні зміни – цікава й актуальна проблема, вкрай необхідна у зв'язку з проблемою еволюції мови, взаємодії мови і культури. Дослідження її дає багатий матеріал для глибокого й повного опису сучасного стану функціонування мови у суспільстві, оскільки сьогодні культура і мовлення виявилися об'єднаними в царині духовних цінностей кожної людини. При низькій культурі мови виявляються виразні ознаки бездуховності.

Актуальність дослідження зумовлена наявністю глибоких політичних і соціально-культурних перетворень сучасного українського суспільства, орієнтованих на інтеграцію країни у світове господарство. Це посилює значущість досліджень особливостей розвитку молодіжної мовленнєвої субкультури нашої країни, що зумовило вибір теми дипломної роботи: «Некодифіковані форми в мовленнєвій субкультурі професійних груп: соціолінгвістичний аналіз».

У магістерській роботі ми розглядатимемо термін «*субкультура*» як форму організації молоді, яка є автономним, цілісним утворенням всередині загальної культури, що визначає стиль життя і мислення її носіїв, відмінних за своїми значеннями, нормами й цінностями.

Тема нашої магістерської роботи пов'язана з науковою темою «Дослідження різнорівневих елементів системи української мови», яка виконується на кафедрі української мови ОНУ імені І. І. Мечникова (реєстраційний номер 0117U003788).

Метою роботи є вивчення механізмів соціолінгвістичного аналізу молодіжної мовленнєвої субкультури.

Мета передбачає розв'язання комплексу **завдань**:

- 1) здійснити огляд теоретичних досліджень молодіжної мовленнєвої субкультури в сучасному мовознавстві;
- 2) дослідити лінгвістичну й соціальну природу соціолектів;
- 3) визначити специфіку молодіжної мовленнєвої субкультури;

4) простежити джерела формування й способи творення молодіжних субкодів;

5) дослідити проблемні аспекти формування мовної субкультури сучасної молоді України в умовах глобалізації;

б) схарактеризувати молодіжну мовленнєву субкультуру як аспект комунікації у середовищі учнівської молоді, в армії, серед неформальної молоді тощо.

Предметом нашого дослідження є не кодифіковані форми та лексика, що вживається з порушенням норм у молодіжному середовищі.

Об'єктом дослідження є мовлення професійних груп комунікантів.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становлять сучасні загальнонаукові прийоми й спеціальні методи, які призначені для отримання об'єктивних та достовірних результатів. У процесі виконання роботи було використано: *метод наскрізної вибірки* – для виявлення молодіжної лексики з джерел фактичного матеріалу; *описовий* – для узагальнення й систематизації отриманих даних; *абстрактно-логічний* – для обґрунтування теоретичних узагальнень, визначень та висновків; *метод компонентного аналізу* – для виділення лексико-семантичних груп молодіжної мовленнєвої субкультури; *метод спостереження* за станом мовлення у молодіжному середовищі; *аналіз і порівняння* існуючих субкодів у молодіжній лексиці.

Методологічну основу дослідження становлять праці таких учених: В. Биков, О. Білецька, В. Дольник, І. Дьяконов, В. Єлістратов, В. Жельвіс, А. Зубов, Т. Кудінова, С. Левікова, Є. Поліванов, Є. Рогов, Л. Ставицька, С. Форманова, В. Хімік та ін., в яких висвітлено окремі проблеми, що кореспондуються з досліджуваною тематикою.

Джерелами вивчення молодіжних соціолектів послужили: «Перший словник українського молодіжного сленгу»; «Короткий словник жаргонної лексики української мови»; матеріали ЗМІ, художньої літератури та матеріали анкетування студентської й учнівської молоді.

Наукова новизна магістерської роботи полягає в тому, що в ній **уперше** визначено особливості молодіжної мовленнєвої субкультури; поглиблено й деталізовано класифікацію молодіжної мовленнєвої субкультури; виявлено специфіку молодіжної мовленнєвої субкультури в українській мові.

Теоретичне значення роботи обумовлено тим, що її результати є вагомим внеском у розробку проблеми молодіжної мовленнєвої субкультури. Принципи аналізу молодіжної мовленнєвої субкультури, її класифікація, а також умови функціонування в епоху глобалізації й інтеграції мають певну теоретичну цінність. Дослідження сприятиме глибшому опрацюванню питань загальнотеоретичного й онтологічного аналізу мовних універсалій. У кваліфікаційній праці співвіднесено специфіку лексики із соціальною орієнтацією тої чи іншої групи молоді; виявлено емоційні й когнітивні функції арго, жаргону, сленгу, професіоналізмів й інтержаргонної лексики у процесах повсякденного спілкування в замкненому колі «своїх».

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає в тому, що результати можуть бути використані під час проведення лекційних і практичних занять із курсів «Лексика», «Стилістика та культура мови», «Морфологія», «Загальне мовознавство», у спецкурсах з української мови, з соціолінгвістики та в подальших дослідженнях молодіжного мовлення. Результати магістерської роботи можуть бути використані при написанні рефератів, курсових і магістерських робіт, а також у лексикографічній практиці при укладанні словників молодіжної мовленнєвої субкультури.

Аналіз стану наукових розробок у вітчизняних та зарубіжних джерелах свідчить, що нині залишаються недостатньо дослідженими проблеми формування інституційних механізмів соціолінгвістичного аналізу молодіжної мовленнєвої субкультури. Це актуалізує подальший пошук системовизначальних умов і чинників високоефективної інституціоналізації процесів та результатів соціолінгвістичного аналізу молодіжної мовленнєвої

субкультури. Отримані у результаті дослідження результати можуть бути застосовані в навчальному процесі й науковій діяльності.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження були обговорені на II Всеукраїнській заочній науково-практичній студентській конференції «Українська мова на порубіжжі XX–XXI сторіччя: мовознавчий та лінгводидактичний аспекти», яка відбулася 9 листопада 2017 р. у м. Бердянськ. Тема доповіді: «Молодіжна мовленнєва субкультура як аспект комунікації».

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури.

У Вступі викладаються аргументи для обґрунтування вибору теми, визначаються її актуальність, мета, завдання, вказується методика дослідження, мотивується теоретичне й практичне значення результатів дослідження.

У першому розділі «Теоретичні засади дослідження мовленнєвої субкультури» подається огляд проблеми функціонування мовленнєвої субкультури як дискурсивного простору конструювання інтерпретаційних схем особистості, соціолінгвістичні умови виникнення соціальних діалектів.

У другому розділі «Загальна характеристика, джерела формування, способи творення молодіжної мовленнєвої субкультури» подано загальну характеристику, джерела формування й способи творення молодіжної мовленнєвої субкультури.

У третьому розділі «Молодіжна мовленнєва субкультура: прагматичний аспект» на основі фактичного матеріалу подано огляд сленгу як складової молодіжної субкультури, схарактеризовано умови застосування молодіжного сленгу в сучасних реаліях життя, презентовано соціолінгвістичний аналіз молодіжної субкультури, як-от: мова учнівської молоді, армійське аргю, сленг неформальних молодіжних угруповань, сленг музикантів, бізнесменів і спортсменів, визначено проблеми формування мовленнєвої субкультури сучасної української молоді.

У Висновках підсумовуються результати проведеного дослідження.
Список використаної літератури налічує 79 позицій.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження ми дійшли таких висновків:

1. Сучасний молодіжний жаргон як різновид культурного та соціального діалекту обслуговує певну соціальну групу, що є його творцем та носієм (і зрозумілий саме їй). Зі зміною оцінки сленгу в суспільстві, а також ролі сленгу в мовленні, його починають сприймати як засіб вираження. Тобто жаргонна маркованість нейтралізується, завдяки чому окреслюється тенденція до включення сленгізмів у словникові ряди з експресивно маркованими членами. Таким чином, культура мовлення міської молоді сучасної України являє собою молодіжний жаргон, що як різновид соціального діалекту обслуговує певну соціальну групу, що є його творцем та носієм. Він значною мірою використовує засоби попередніх етапів свого функціонування, причому не лише власне молодіжного, а й жаргону злодіїв, кримінальних злочинців, тобто прослідковується певна наступність і має типову стилістичну маркованість: знижено-грубувату, вульгарну, фамільярну, що й забезпечує йому експресію в іронічно-жартівливому ключі.

2. Властивості мови й середовища є взаємозалежними: як молодь не існує поза родиною, школою і суспільством, так і ці суспільні інститути не існують окремо від неї, тим самим впливаючи не тільки на формування мовної культури міської молоді сучасної України, тобто вміння нею використовувати адекватні засоби спілкування з оточуючими, але й на її естетичну свідомість та смак, моральні переконання тощо.

В свою чергу такий, безперечно, негативний вплив на молодь призвів до змін понять мовленнєвої норми та мовної культури особистості, загальмування становлення розвитку молоді людини та її духовно-моральних сил, девальвування культурних та загальнолюдських цінностей.

3. Характеризуючи стан мовної субкультури сучасної молоді України, треба звернути увагу на те, що вона є особистим набуттям молоді, створеним на основі діяльності самої особистості.

Тому молодіжна мовна субкультура формується під впливом різних факторів, до яких належить вплив на молодь важкого соціально-економічного стану країни, нестійкість духовних цінностей, відсутність багатьох громадянських прав та свобод. Мовлення української молоді утворює динамічну систему, що постійно розвивається. Із заміною одного модного явища іншим старі слова забуваються, в свою чергу, з'являються нові. Основними причинами функціонування молодіжного субмовлення впродовж такого тривалого часу є те, що воно – це відхід від повсякденності, гра, іронія, маска. Молодіжне мовлення подібне до його носіїв, воно різке, гучне, зухвале, це результат своєрідного бажання переінакшити світ на інший зразок.

4. Мовна культура сучасної молоді в даній функції яскравіше, сильніше, аніж одяг, зачіски, спосіб життя відображає внутрішні спрямування молодих людей. Бажання молоді відрізнятись від дорослих і бути подібним своїм в молодіжному середовищі стає важливою причиною функціонування молодіжного мовлення в повсякденному мовленні молодих людей, роблячи його коротшим, емоційно виразнішим. Також, молодіжне мовлення служить пізнавальним знаком того, що ця людина належить до певного соціального середовища.

5. Свій стиль мовлення є у рокерів, панків, хіпі, футбольних уболівальників тощо. Українське молодіжне мовлення є лексиконом, основою якого виступає українська національна мова, це група особливих слів або нових значень вже існуючих слів, що вживається в різних соціальних об'єднаннях.

Більшість слів притаманних молодіжному мовленню мають яскраво виражене негативне, зневажливе або іронічне забарвлення, що обумовлене прагненням молоді виділитися серед однолітків, бажанням епатувати, створити особливу атмосферу зневажливо-іронічного ставлення до дійсності, виразити своє емоційне ставлення до того або іншого явища, яскравіше, експресивно охарактеризувати предмет розмови, дати йому оцінку,

підсилити свою емоційну реакцію на те, що повідомляється, необхідністю ідентифікуватися в компанії; бажанням проявити свою індивідуальність, спробою зашифрувати своє мовлення, зробити його незрозумілим для необізнаних тощо.

6. Словниковий склад сучасної української мови має загальнонародний фонд, яким однаково користуються всі носії, незалежно від місяця мешкання, фаху, способу життя, суспільного становища, освітнього рівня, віку й статі. До цього фонду належать слова, відомі всім, хто володіє літературною мовою. Поряд із загальною системою лексики національної мови існують локальні й соціальні підсистеми. Словник лікаря й інженера, металурга й харчовика, продавця, студента консерваторії чи інституту легкої промисловості – у лексиконі представників кожної з названих груп населення є специфічна лексика, властива тільки їм. Це слова, що належать до лексики обмеженого функціонування. Тобто мовлення окремих професійних і соціальних груп населення має специфічні риси в доборі й виконанні слів. Тому лексичний склад мови треба розглядати й у соціальному плані.

Арго, жаргон, сленг, інвектива є специфічними засобами передачі інформації у в молодіжному середовищі.

7. Термін «субкультура» як форма організації молоді є автономним, цілісним утворенням всередині загальної культури, що визначає стиль життя й мислення її носіїв, відмінних за своїми значеннями, нормами і цінностями.

Молодіжна мовленнєва субкультура – це рухлива підсистема мови. Деякі процеси відбуваються буквально у нас на очах: творення нових слів і фразеологічних зворотів, які належать до сленгової та жаргонної лексики, семантичні й стилістичні зміни слів загальнонародної лексики, які входять до молодіжного сленгу, широке використання лексичних і морфологічних запозичень тощо. Протягом десятків років молодіжна субмова істотно змінюється і оновлюється.

Молодіжна субкультура повністю зосереджується на людині, її зовнішності, різноаспектних сферах буття з гіпертрофією сексуальною й

алкогольною, стосунках з іншими людьми. Разом з цим світ людини у молодіжних соціолектах позбавлено духовної сфери, у ньому немає назв природних об'єктів (простору, рослин). Дуже мало назв тварин.

8. Побутування молодіжної субкультури обмежене не тільки певними віковими межами, але й соціальними, психологічними, часовими і просторовими умовами існування. Молодіжний соціолект – це і вияв соціопсихологічної поведінки, і сигнал групової солідарності. Загальномолодіжний та спеціалізовані молодіжні жаргони утворюють лексико-фразеологічне ядро молодіжного сленгу, куди частково входять також професійні жаргонізми й арго, що пристосовує їх до загальномолодіжної комунікації.

9. Молодіжний жаргон є за своєю природою динамічною, підвладною швидкоплинній моді, лексичною системою. Лексична динаміка цього субкоду зумовлюється насамперед природною зміною у часі суспільних явищ, предметного світу речей, реалій, у які занурене буття етносу, з яким ідентифікує себе молодь, а також зміною мовних смаків, специфікою лінгвокреативних процесів у структурі духовно-ментального світу.

Молодіжні жаргонізми в більшості своїй є запозиченими, що зумовлено екстралінгвістичними чинниками, а саме: перевантаженням зарубіжного продукту на телебаченні та комерційних радіостанціях.

Особливістю студентської жаргонної лексики є її експресивність, емоційна забарвленість. Експресивно-емоційного забарвлення лексика студентського жаргону набуває або метафоризацією у студентському мовленні загальноповживаних слів, або в процесі словотворення.

Цей жаргон формується за рахунок літературної мови, мови ЗМІ, реклами, маскультури, територіальних діалектів, регіональної лексики, синтезує й трансформує елементи кримінального арго, активно поповнюється за рахунок вулгарних спеціалізованих корпоративних соціолектів.

10. Важливим складником молодіжної мовленнєвої субкультури прийнято вважати спеціальні жаргони певних соціально-корпоративних відгалужень у молодіжному середовищі. Представники цих соціумів володіють загальномолодіжним жаргоном, а також продуктують спеціальні жаргонні номінації.

Школярсько-студентський соціум охоче послуговується загальномолодіжним жаргоном, але обов'язково витворює й власний мовний світ, у якому домінують номінації на позначення дисциплін, реалій і понять навчального процесу, шкільного чи студентського персоналу, різних людських якостей, що виявляються під час навчання, тощо.

Перспективу дослідження вбачаємо у вивченні функціонування систем соціолекту молодіжних субкультур з урахуванням рольових відносин між учасниками комунікативного акту, які визначаються соціальною ситуацією і варіюються разом з нею. Крім того, до перспектив відносимо вивчення мовлення молоді з урахуванням таких соціолінгвістичних параметрів, як освіта, місце народження та проживання, приналежність до малих груп та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Барт Р. Избранные работы: Семиотика / Р. Барт / пер. з франц. Г. К. Косикова. – М. : Прогресс, 1989. – 616 с.
2. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – М. : Искусство, 2016. – 485 с.
3. Білецька О. О. Формування мовної субкультури сучасної молоді України в умовах глобалізації / О. О. Білецька. – К. : Вид-во УАДУ, 2013. – 328 с.
4. Беликов В. И. Социоллингвистика: учебник для вузов / В. И. Беликов, Л. П. Крысин. – М. : Рос. гос. гуманитарный ун-т, 2001. – 439 с.
5. Беляева Т. М. Нестандартная лексика английского языка / Т. М. Беляева, В. А. Хомяков. – Л., 1985. – 206 с.
6. Береговская М. Э. Молодежный сленг: формирование и функционирование / М. Э. Береговская // Вопросы языкознания. – 1996. – №3. – С. 32-41
7. Бодуэн де Куртенэ И. А. «Блатная музыка» В. Ф. Трахтенберга / И. А. Бодуэн де Куртене // Избранные труды по общему языкознанию. – М., 1963. – Т. 2. – 432 с.
8. Борисова Е. Г. Современный молодежный жаргон / Е. Г. Борисова // Русская речь. – 1980. – №5. – С. 1-5
9. Быков В. Б. В какую бутылку полез «голый Вася» : Из истории русской субстандартной фразеологии // В. Б. Быков // Русистика. – Берлин. – 1999. – № 1. – С. 18-34
10. Глущенко Ю. В. Соціологія молоді: процеси концептуалізації в контексті соціокультурних змін / Ю. В. Глущенко. – К. : ВСЕУВИТО, 2013. – 350 с.
11. Головатый Н. Ф. Социология молодежи : курс лекций / Н. Ф. Головатый. – К. : Основи, 2014. – 671 с.

12. Головенько В. А. Український молодіжний рух у ХХ столітті / В. А. Головенько. – Дніпропетровськ : АМСУ, 2014. – 543 с.
13. Грачев М. А. Арготизмы в молодежном жаргоне / М. А. Грачев // Русский язык в школе. – 1996. – №1. – С. 78-85
14. Грещук В. В. Спостереження над лексикою сучасного українського студентського жаргону / В. В. Грещук // Проблеми дослідження діалектної лексики і фразеології української мови : Тези доповідей ; відп. ред. Й. Дзендзелівський. – Львів : Наукове т-во ім. Т.Г. Шевченка, 1996. – 406 с.
15. Дзюбишина-Мельник Н. Я. Сучасний жаргон і сучасне розмовне мовлення / Н. Я. Дзюбишина-Мельник // Наукові записки НаУКМА. – К., 2002. – Т. 2. – 286 с.
16. Дольник В. Непослушное дитя биосферы / В. Дольник. – М. : Педагогика-Пресс, 1994. – 208 с.
17. Друм Т. Сленг: погляд зсередини / Т. Друм // Дивослово. – 1998. – №12. – С. 4-5
18. Дубровина К. Н. Студенческий жаргон / К. Н. Дубровина // Филологические науки. – 1980. – №1 (15). – С. 78-81
19. Елистратов В. С. Арго и культура / В. С. Елистратов. – М. : МГУ, 1995. – 316 с.
20. Енциклопедія українознавства. – Paris – New York, 1976. – 432 с.
21. Епанова Ю. В. Субкультура тинейджеров как феномен современной культуры: теоретические аспекты анализа / Ю. В. Епанов // Вестник СамГУ. – 2017. – № 2. – С. 152–158.
22. Жельвис В. И. Поле брани. Сквернословие как социальная проблема / В. И. Жельвис. – М. : Ладомир, 2001. – 349 с.
23. Зубов А. Единство и разделение современного русского общества: вера, экзистенциальные ценности и политические цели / А. Зубов // Знамя. – 1998. – № 11. – С. 161–193.
24. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2012. – 477 с.

25. Карчалова М. Молодежь Европы в поисках выхода / М. Карчалова. – М. : Классика, 2013. – 352 с.
26. Кісь Р. Ще раз про бранців барачно-казармової балаканини [Електронний ресурс] / Р. Кісь // – Режим доступу: <http://www.ji-magazine.lviv.ua>.
27. Клименко О. Л. Поповнення словникового складу сучасної англійської мови з нелітературних підсистем : автореферат дис. канд. філол. наук. / 10.02.14 / О. Л. Клименко. – Х., 2000. – 19 с.
28. Кононенко Є. Зрада / Є. Кононенко. – Львів : Кальварія, 2001. – 328 с.
29. Кочетков В. В. Примітки до сучасних кліше та ходячих виразах / В. В. Кочетков, В. Я. Шапошніков // Російське мовлення. – 1998. – №6. – 60 с.
30. Кравченко А. И. Социология: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / А. И. Кравченко. – М. : Прогресс, 2014. – 157 с.
31. Крысин Л. П. Социальная маркированность языковых единиц / Л. П. Крисин // Вопросы языкознания. – М., 2000. – №4. – С. 26-42
32. Кудинова Т. А. Языковой субстандарт: социолингвистические, лингвокультурологические и лингвопрагматические аспекты интерпретации : автореф. дис. ...докт. филол. наук /10.02.19 / Т. А. Кудинова. – Нальчик, 2011. – 40 с.
33. Кулік В. Молода Україна: сучасний організований молодіжний рух та неформальна ініціатива: Дослідження / В. Кулік. – К. : Вид-во УАДУ, 2012. – 326 с.
34. Культура и молодежь: состояние, проблемы, перспективы: материалы круглого стола, 11 марта 2016 г. / под общ. ред. В. Н. Гуляева. – М. : Акад. тр. и социал. отношений, 2016. – 199 с.
35. Ларин Б. А. История русского языка и общее языкознание / Б. А. Ларин. – М. : Просвещение, 1977. – 224 с.

36. Левикова С. И. Молодежная субкультура / С. И. Левикова. – М., 2004.
37. Лихачев Д. С. Арготические слова профессиональной речи / Д. С. Лихачев. – М., 1964. – 341 с.
38. Лойченко А. Б. Викладати словесність / А. Б. Лойченко // Російська мова в школі. – 1998. – №4. – 3 с.
39. Манакін В. М. До питання про стан мовленнєвої культури в Україні / В. М. Манакін // Відродження. – 2013. – № 10. – С. 6–9.
40. Масенко Л. Т. Мова і політика / Л. Т. Масенко. – К. : ЦНЛ, 2012. – 696 с.
41. Мартос С. А. Сленг як складова молодіжної субкультури / С. А. Мартос // Південний архів. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2013. – Вип. XXI. – С.111–114.
42. Молодіжні субкультури : Сучасні вияви // Український соціум. – 2013. – № 1. – 2 с.
43. Молодежные субкультуры / Т. Г. Исламшина, Р. С. Цейтлин. – Казань : Изд-во Казан. гос. технолог. ун-та, 2015. – 115 с.
44. Молодёжь и общество на рубеже веков / под науч. ред. И. М. Ильинского. – К. : КМУЦА, 2013. – 88 с.
45. Морозова Е. Н. Городские подростки – мойщики машин / Е. Н. Морозова // СоцИс: Социологические исследования. – 2014. – № 11. – С. 153–155.
46. Омельченко Е. Молодежь: открытый вопрос / Е. Омельченко. – Ульяновск : Сибирская книга, 2014. – 264 с.
47. Поливанов Е. Д. За марксистское языкознание / Е. Д. Поливанов. – М., 1931. – 183 с.
48. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови : підручник. –К. : Либідь, 1992. – 248 с.
49. Потебня А. А. Эстетика и поэтика / А. А. Потебня. – М. : Искусство, 2016. – 614 с.

50. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога : учеб. Пособие / Е. И. Рогов. – М. : Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – 384 с.
51. Семенец Е. А. Язык эпохи и ее отражение в сатирико-юмористическом тексте / Е. А. Семенец. – Кировоград, 2001. – 366 с.
52. Сиротинина О. Б. Социолінгвістический фактор в становлении языковой личности / О. Б. Сиротинина // Языковая личность: социолінгвістические и эмотивные аспекты. – 2013. – № 5. – С. 7–22.
53. Социология молодежи : учебное пособие / Ю. Г. Волков, В. И. Добренев, Ф. Д. Кадария та ін. – М. : РТА, 2014. – 356 с.
54. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг / Леся Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 464 с.
55. Ставицька Л. Слово про мову / Леся Ставицька // Дивослово. – 2003. – №1. – С. 20-23
56. Стойков С. Социальные диалекты (на материале болгарского языка) / В. Стойков // Вопросы языкознания. – 1957. – №1. – С. 78-84
57. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. – К. : Наукова думка, 1973. – 308 с.
58. Сухих С. А. Прагмалінгвістическое измерение коммуникативного процесса : автореф. дис. ... д-ра филол. Наук : 10.02.01 / С. А. Сухих. – Краснодар, 2015. – 29 с.
59. Тітлей М. Новий підхід до теорії молодіжних субкультур [Електронний ресурс] / М. Тітлей // – Режим доступу: <http://www.younh.co.za/>
60. Форманова С. В. Неформальні молодіжні угруповання: мовний аспект / С. В. Форманова, К. С. Петровська // Проблеми і проєкції сучасного українського мовного і літературного процесу : зб. наук. праць I Міжнародної студентської науково-практичної конференції / відп. ред. М. Л. Дружинець. – Тирасполь : ПДУ ім. Т.Г.Шевченка, 2012. – С.51–55.
61. Форманова С. В. Мовні особливості неформально-молодіжних угруповань / С. В. Форманова // Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д.

Ушинського: Лінгвістичні науки : збірник наукових праць. – № 15. – Одеса : Астропринт, 2012. – С. 208–217.

62. Харченко В. К. Молоді про сквернословство / В. К. Харченко // Російська мова в школі. – 1997. – №1. – 97 с.

63. Химик В. В. Поэтика низкого, или Просторечие как культурный феномен / В. В. Химик. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ, 2000. – 272 с.

64. Хомяков В. Структурно-семантические и социально-стилистические особенности английского экспрессивного просторечия / В. Хомяков. – Вологда, 1974. – 76 с.

65. Хэйзинга Й. Homo ludens. В тени завтрашнего дня ; пер. с нидерл. В.В.Ошиса / Й. Хэйзинга. – М. : Изд.группа «Прогресс», «Прогресс-Академия», 1992. – 464 с.

66. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій / Н. Черниш. – Львів : Кальварія, 2013. – 45 с.

67. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.) : у 2 т. / В. М. Шейко. – Х. : Основа, 2014. – Т. 1. – 518 с.

68. Щепанська Т. Б. Теорія субкультур / Т. Б. Щепанська // Незалежний культурологічний часопис. – 2015. – № 38. – С. 96–102.

69. Широцький К. Бурсацький жаргон української мови на Поділлі / К. Широцький // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія. – Харків, 1998. – Т.6. – 264 с.

70. Jespersen O. Language, its Nature, Development and Origin / O. Jespersen. – London: G. Allen &Unwin, 1949. – 448 p.

Довідкова література

71. Великий тлумачний словник української мови / Уклад. В.Т. Бусел. – К. : Ірпінь, ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.

72. Елистратов В. С. Словарь московского аргю : Материалы 1980-1984 г.г. / В. С. Елистратов. – М. : Рус. словари, 1994.

73. Корінний М. М. Короткий енциклопедичний словник з культури / М. М. Корінний, В. Ф. Шевченко. – К. : Україна, 2003. – 384 с.

74. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В. Н. Ярцева. – М. : Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.

75. Основні вимоги до написання та оформлення курсових і кваліфікаційних робіт (для студентів-філологів) : метод. пос. / Т. Ю. Ковалевська; відпов. ред. канд. філол. наук, доц. Хрустик Н. М. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2014. – 94 с.

76. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті ; за заг. ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород : ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2014. – 224 с. 4

77. Словник сучасного українського сленгу / упорядник Т. М. Кондратюк ; худож.-оформлювачі Б. П. Бублик, С. І. Правдюк. – Харків : Фоліо, 2006. – 350 с.

78. Ставицька Леся. Короткий словник жаргонної лексики української мови : Містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень / Леся Ставицька. – К. : Критика, 2003. – 336 с. Парал. тит. арк. англ.

79. Ставицька Леся. Українська мова без табу. Словник нецензурної лексики та її відповідників. Обсценізми, евфемізми, сексуалізми / Л. Ставицька. – К. : Критика, 2008. – 454 с.